

Uppföljning av LRFs strategiska mål

Kvartalsrapport – Kvartal 3, 2016

Mål:

- Det reala produktionsvärdet för livsmedel skall växa med 3 procent per år i primärledet. ●

Produktionsvärde: 2 procent real tillväxt 2016 enligt prognos

Prognosen för 2016 har höjts sedan förra kvartalsrapporten och indikerar nu en real tillväxt med 2 procent. Spannmål, mjölk och lamm beräknas tappa värde under 2016 men allt annat beräknas ha god tillväxt. Starkast går sockerbeter, ekologiskt, proteingrödor, kyckling, ägg och nötkött. Dessa branscher beräknas ha en real tillväxt som är högre än 10 procent under 2016. Mjök och spannmål beräknas tappa runt 8 procent vardera men eftersom de står för stor del av det totala värdet väger de tungt i totalen.

Sammantaget indikerar prognosen en real tillväxt på 7 procent sedan basåren 2010-14. Detta är strax över målet för två år. Att målet kan nås trots att den årliga tillväxten varit under 3 procent båda åren beror på att produktionsvärdet 2014 låg 4,5 procent över genomsnittet för hela perioden 2010-2014.

Volym: Mer ägg och kyckling men mindre spannmål och mjölk

Under tredje kvartalet har volymen legat högre än motsvarande period 2015 för ägg och kyckling men lägre för lammkött. Mjölken har också tappat volym, en minskning med 4 procent för tredje kvartalet. Nötkött och gris låg på oförändrad volym under tredje kvartalet jämfört med samma tid året före.

Skörden av spannmål blev 5,4 miljoner ton 2016. Det är 12 procent mindre än 2015. Oljeväxterna ligger däremot kvar på samma nivå som 2015 och skörden för proteingrödor och potatis har ökat några procent. Allt detta enligt jordbruksverkets preliminära skördeuppskattningar.

Viktas de olika produkterna med ett fast pris är prognosen för närvarande att den sammanlagda volymen blir oförändrad mot 2015. Minskningen för spannmål, lamm, mjölk och nötkött vägs då upp av ökad volym för sockerbeter, ägg, kyckling, trädgårdsväxter och proteingrödor.

Priser: Svagt sjunkande priser under tredje kvartalet

Säsongsvariationen har medfört att priserna sjönk 1 procent under tredje kvartalet. Detta jämfört med andra kvartalet. Jämfört med samma tid året före låg de däremot stilla totalt sett. Nötkött, griskött, trädgårdsväxter och kyckling hade högre priser än samma tid året före medan mjölk, lammkött, potatis, ägg och spannmål hade lägre priser.

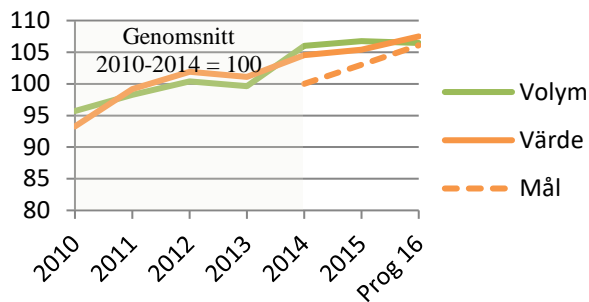
Produktionsmedlen har också sjunkit med 1 procent i pris under tredje kvartalet. Detta är dock inte säsongsberoende utan har även medfört att priserna var 2 procent lägre än samma tid året innan. Det är framför allt gödningsmedel, foder och utsäde sjunkit i pris jämfört med samma tid förra året. Detta torde i hög grad hänga samman med det lägre priset för spannmål. Hittills under året innebär detta att produktpriserna sjunkit med 2 procent sedan basåren men att insatsmedlen legat stilla i pris.

Export: Minskad export tredje kvartalet

Exporten av livsmedel minskade med 11 procent under tredje kvartalet. Detta både jämfört med perioden före och jämfört med samma period året före. Sammantaget för de tre första kvartalen låg det reala exportvärdet 9 procent under samma period 2015. Det är ändå 19 procent över genomsnittet för de tre första kvartalen under åren 2010 till 2014. Det är exporten av spannmål och oljefröer som minskat mest under tredje kvartalet. Detta är dock de produkter som ökade mest andra kvartalet. Exporten av mejeriprodukter, kött och levande djur har också minskat jämfört med samma period året före. Exporten av socker, melass och honung har däremot ökat liksom frukt och köksväxter.

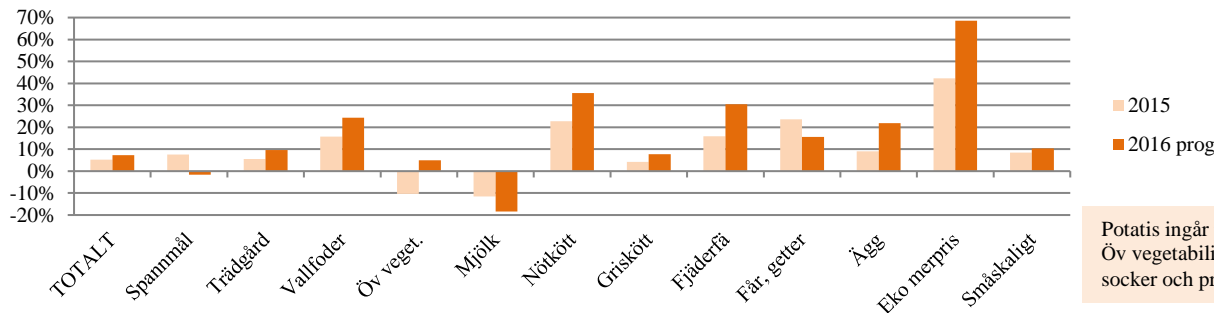
Värdet är räknat i jordbruksledet genom en schablonmässig rensning från produkter utan svensk råvara och från förädlingsvärden som stannar i förädlingsledet.

Värde (realt) och volym, index:

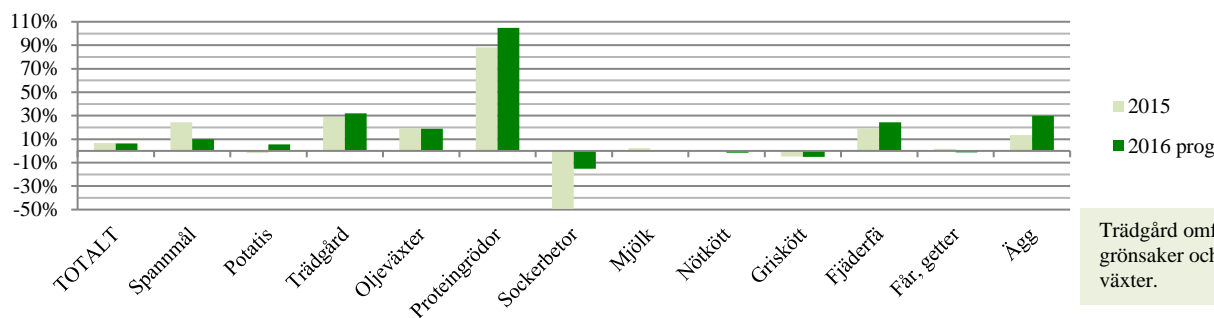
LRFs strategiska mål startar i ett genomsnittligt värde för åren 2010-2014. Detta ligger som index hundra i diagrammet. 2014 var både värdet och volymen högre än genomsnittet för perioden vilket innebär att måluppfyllelsen var god i startpunkten. Från 2014 och framåt är målet att det reala värdet skall öka med 3 procent per år. Det har inte uppnåtts men tack vare hög måluppfyllnad 2014 ligger ändå prognosen för 2016 något över målet.

Produktionsvärdets utveckling jämfört med basåren 2010-2014:

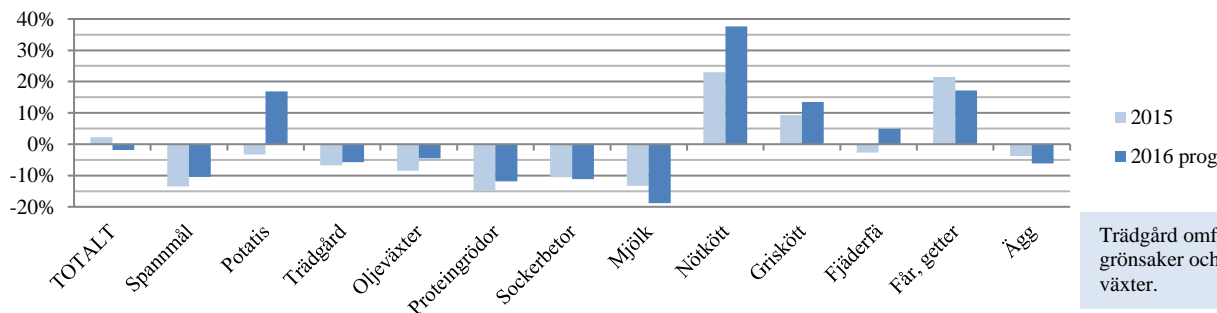
Potatis ingår i trädgård. Öv vegetabilier är oljeväxter, socker och proteingrödor

Volymutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter.

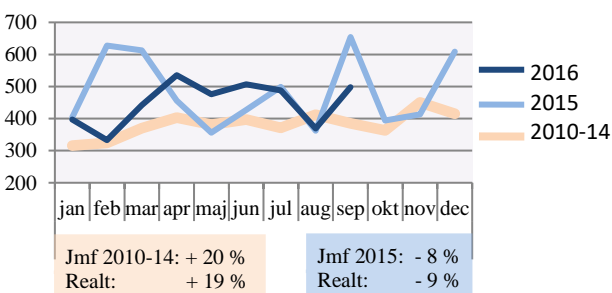
Real prisutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter.

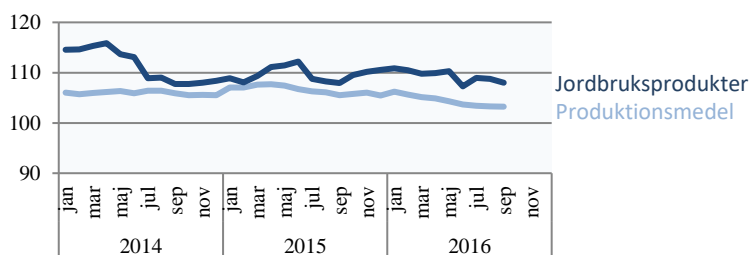
Exportutvecklingen:

Export av jordbruksvaror och livsmedel (värde i jordbruksledet, milj kr nominellt)

Prisutvecklingen:

Prisutveckling, realt index (Genomsnittet 2010-2014 = 100)

Spannmål

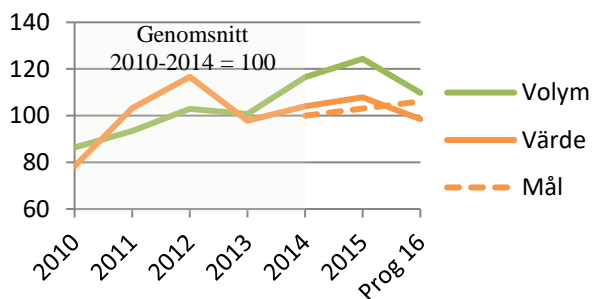
Lägre skörd och sänkt värde jämfört med 2015

Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning indikerar att spannmålsskörden blev 5,4 miljoner ton 2016. Det är 12 procent mindre än 2015. Huvudorsaken till minskningen är att hektarskördarna var långt över genomsnittet 2015. Dessutom indikerar de preliminära arealuppgifterna att den totala arealen spannmål har minskat med 1 procent 2016.

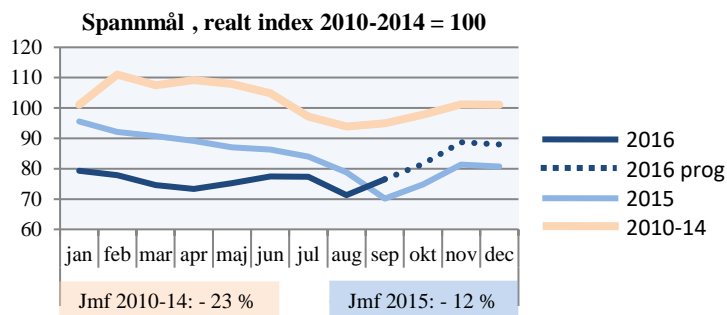
Priserna för spannmål har legat lägre än 2015 under våren och sommaren. I september gick de upp och hamnade då 9 procent högre än i september 2015. Terminspriser indikerar att pris har stigit ytterligare under kvartal 4. Prognosen blir därmed att det genomsnittliga priset för hela 2016 kommer att ligga 4 procent högre än 2015. Det är då det låga priset i början av året som drar ner nivån.

Slår prognoserna för volym och pris in kommer det reala produktionsvärdet för spannmål sjunka med 9 procent och hamna något under basåren 2010-14.

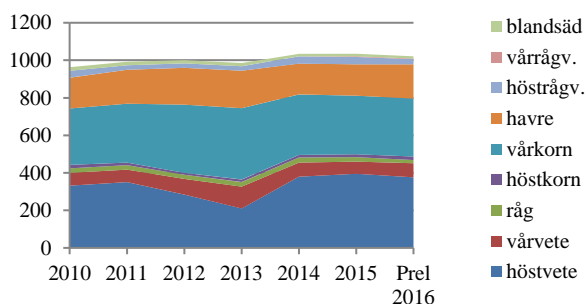
Värde (realt) och volym:

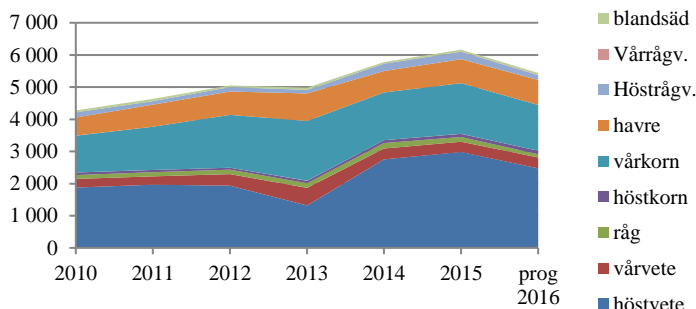
Prisutvecklingen:

Arealutvecklingen:

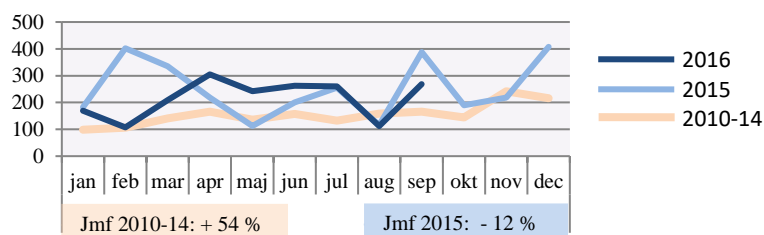

Volymutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Export av spannmål och produkter därav
miljoner kr vid gård löpande priser

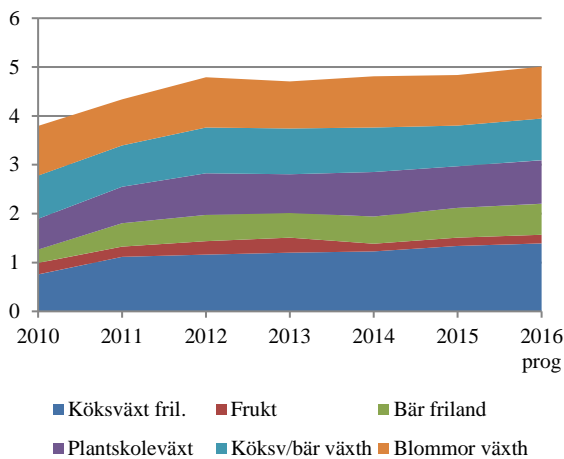

Grönsaker, frukt, bär samt prydnadsväxter

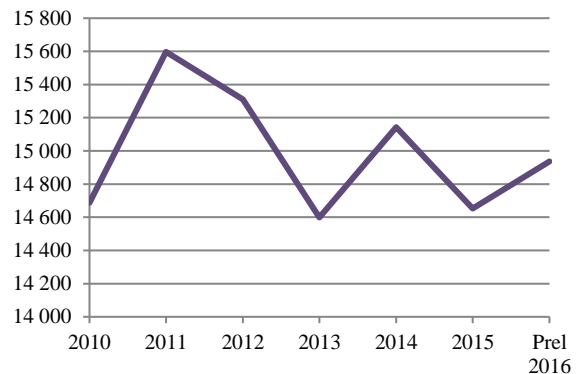
Viss tillväxt 2016 enligt osäker prognos

Prognosen för 2016 är mycket osäker. Preliminära arealuppgifter visar på 2 procent mer areal med frilandsodling 2016 än 2015 vilket indikerar ökad volym. Prisindex indikerar stabila priser för prydnadsväxter men kraftigt svängande priser för frukt och grönsaker under sommaren. Sammantaget för de tre första kvartalen har dock priserna legat i nivå med eller strax över samma period 2015. Avsaknaden av skördeuppskattningar och de kraftiga svängningarna i pris skapar stor osäkerhet i prognosen för helåret. Med reservation för denna osäkerhet indikerar prognosen en real tillväxt på 3 procent 2016. Det reala produktionsvärdet för grönsaker, frukt, bär samt prydnadsväxter skulle då hamna 10 procent över basåren 2010-2014 vilket är över målet.

Värdeutvecklingen: Milj kr

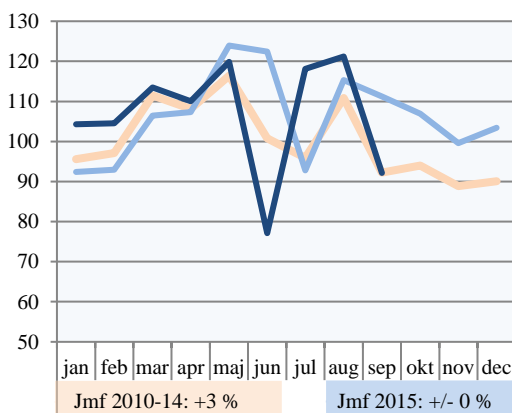

Arealutvecklingen: Friland (ha)

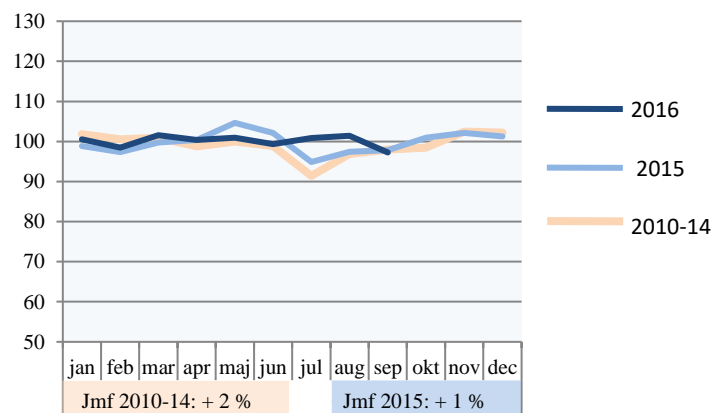

Prisutvecklingen:

Frukt o grönsaker, reall 2010-2014=100

Prydnadsväxter, reall 2010-2014 = 100

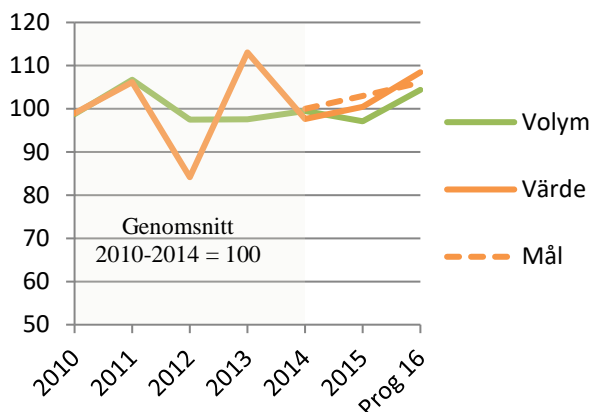

Potatis

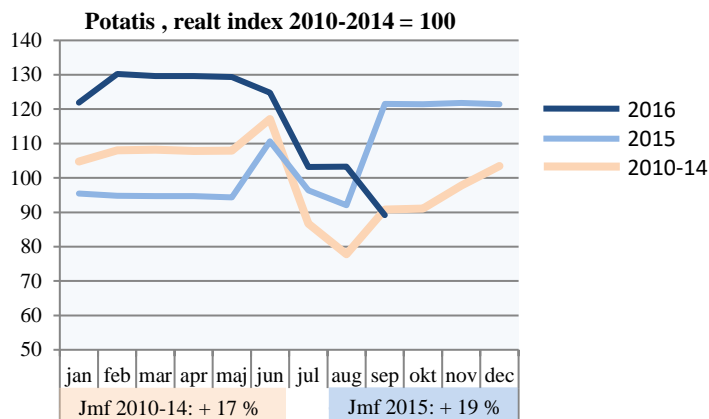
Högre skörd men lägre pris för årets skörd

Skörden av potatis blev 7 procent högre än 2015 enligt Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning. Priset för årets skörd verkar dock vara betydligt lägre än förra året. I samband med skörden 2015 steg priserna kraftigt. Detta högre pris gällde under våren. I juni byttes dock den brukliga prisuppgången till en prissänkning. Priset har sedan fortsatt ner under tredje kvartalet. Genomsnittet för året kan dock bli ett något högre pris än 2015. Prognosen blir därmed en real tillväxt med 8 procent 2016.

Värde (realt) och volym:

Prisutvecklingen:

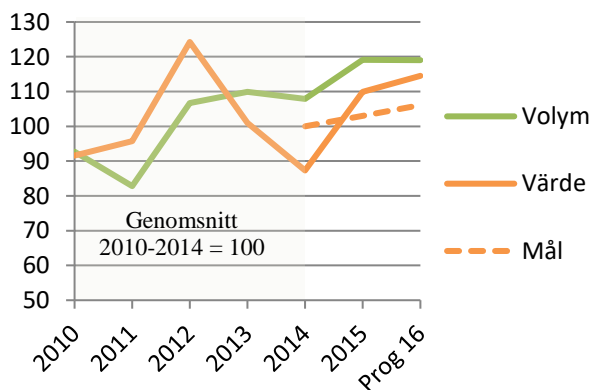

Oljeväxter

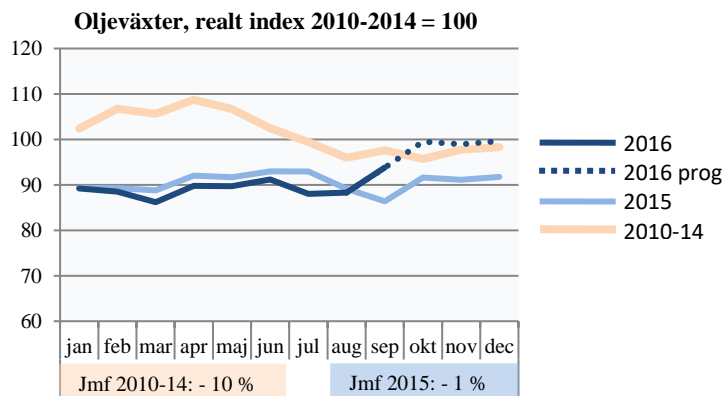
Oförändrad skörd men högre pris

Skörden av oljeväxter blev i nivå med 2015. Detta enligt Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning. Priset har däremot stigit under hösten. I september låg det 9 procent högre än året innan och preliminära uppgifter indikerar att priset har stigit ytterligare under fjärde kvartalet. Det högre priset gör att det reala produktionsvärdet beräknas stiga med 4 procent och hamna 14 procent över basåren 2010-2014. Tillväxten ligger då klart över det generella målet på 6 procent på två år.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

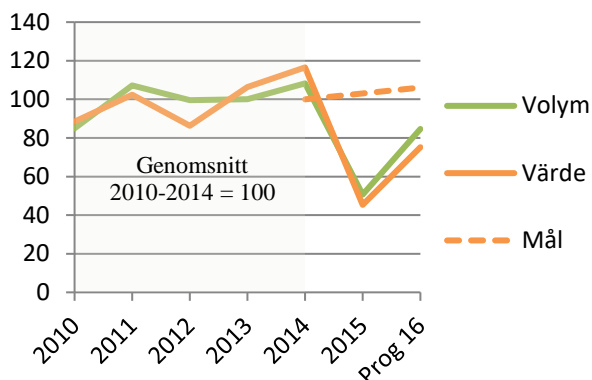

Sockerbetor

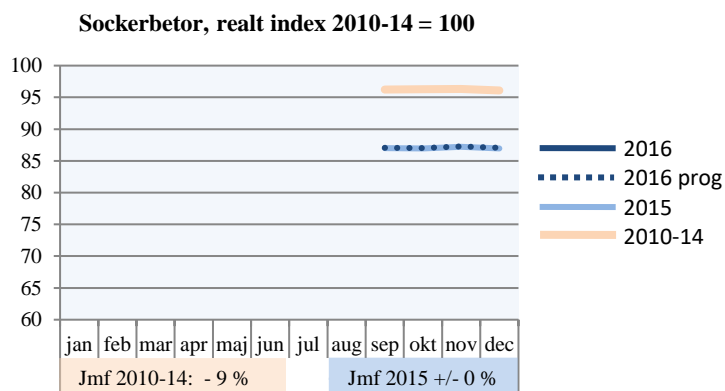
Ökad areal ger ökat men ändå lågt produktionsvärde

Under 2015 minskades arealen med sockerbetor till följd av stora lager av socker i EU. Samtidigt skänktes priset kraftigt. Enligt avtalet för 2016 kommer priset i stort sett ligga kvar på samma låga nivå. Arealen har dock ökat vilket innebär en tydlig återhämtning av volymen och därmed även av produktionsvärdet. Trots en kraftig värdetillväxt under 2016 jämfört med ett katastrofalt föregående år, beräknas ändå det reala produktionsvärdet hamna 25 procent under basåren 2010-2014.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

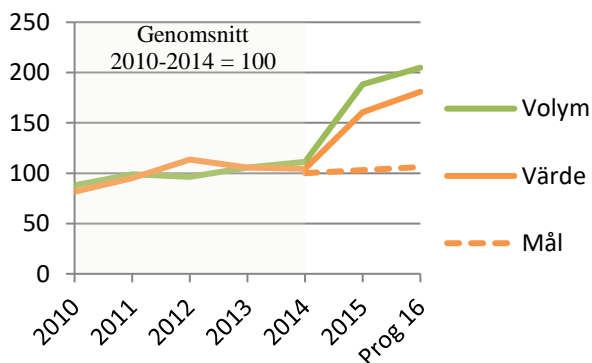

Proteingrödor

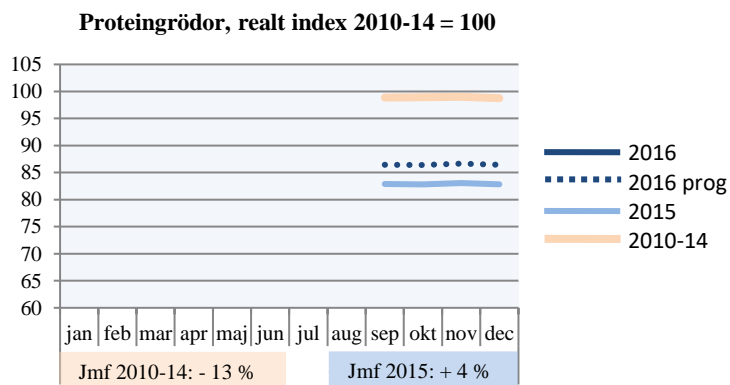
Preliminär skördeuppskattning indikerar 9 procent högre skörd

Jordbruksverkets preliminära skördeuppskattning indikerar att skörden ökat med 9 procent under 2016. Detta trots lägre hektarskörd eftersom arealen har ökat med 15 procent 2016. Priset är mycket svårt att uppskatta men prognosen är att det kan bli något högre än 2015. Det ger i så fall en fortsatt god tillväxt under 2016 vilket också innebär att det reala värdet hamnar långt över målet om 3 procents tillväxt per år räknat från genomsnittet 2010-2014. Priset ligger då ändå klart under genomsnittet för referensåren.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

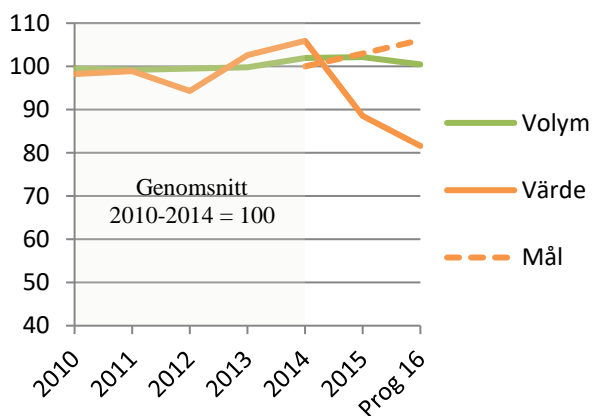

Mjolk

Priset har vänt uppåt men volymen sjunker

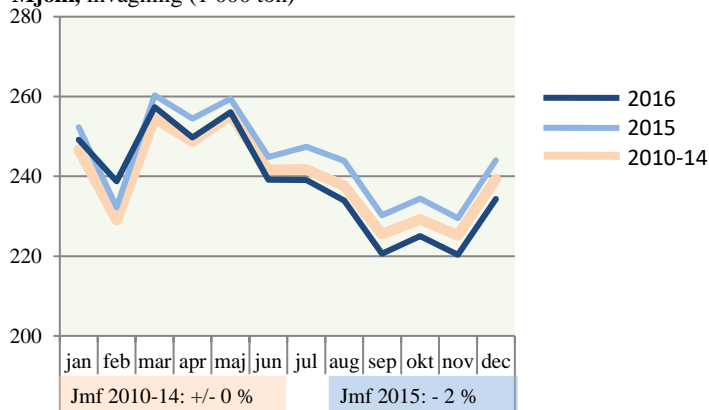
Tredje kvartalet blev en vändpunkt för mjölkpriset. Botten nåddes i juli när det genomsnittliga priset för konventionell mjölk var nere på 2,56 kr/kg. Därefter har priset gått upp månad efter månad. De preliminära uppgifterna, som bygger på Arla-noteringen, indikerar en fortsatt uppgång under fjärde kvartalet. Prognosen för helåret 2016 är ett pris på 2,85 kr/kg. Det är högre än tidigare prognos men ändå 7 procent lägre än 2015. Volymen verkar också bli lägre än 2015. Under tredje kvartalet blev invägningen 4 procent lägre än samma tid året innan. Prognosen för helåret är att minskningen stannar på 3 procent eftersom invägningen var högre i början av året. Sammantaget innebär detta kraftigt sänkt produktionsvärde för 2016. Prognosen är att värdet hamnar 18 procent under basåren, ett bortfall på 1,7 miljarder. Detta bortfall får ett kraftigt genomslag på hela jordbrukssektorn eftersom mjölken står för en stor del av produktionsvärdet. Prisutvecklingen för ekologisk mjölk var gynnsammare än för konventionell fram till och med juli men svagare sedan dess. Mervärdet redovisas dock under ekologiskt.

Värde (realt) och volym, index:

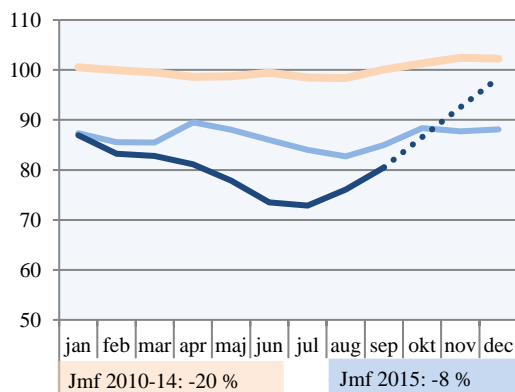
Volymutvecklingen:

Mjolk, invägning (1 000 ton)

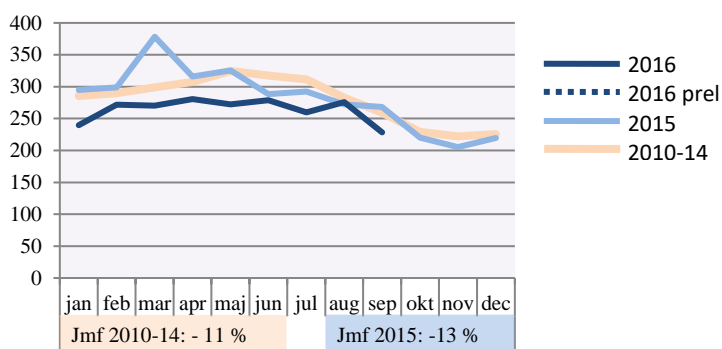
Prisutvecklingen:

Mjolk, realt index 2010-2014 = 100

Exportutvecklingen:

Export av mjolk och mjolkprodukter
miljoner kr vid gård löpande priser

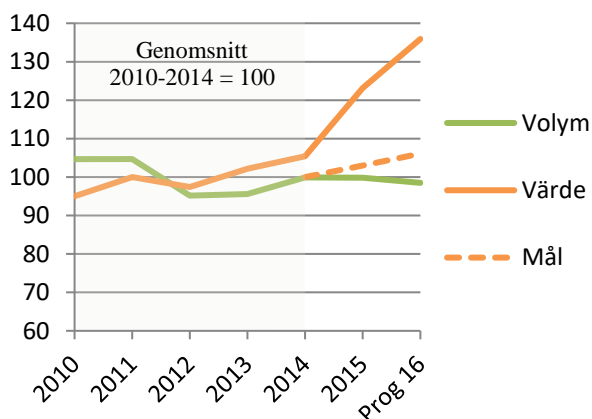
Nötkött

Stabilt pris och oförändrad volym tredje kvartalet

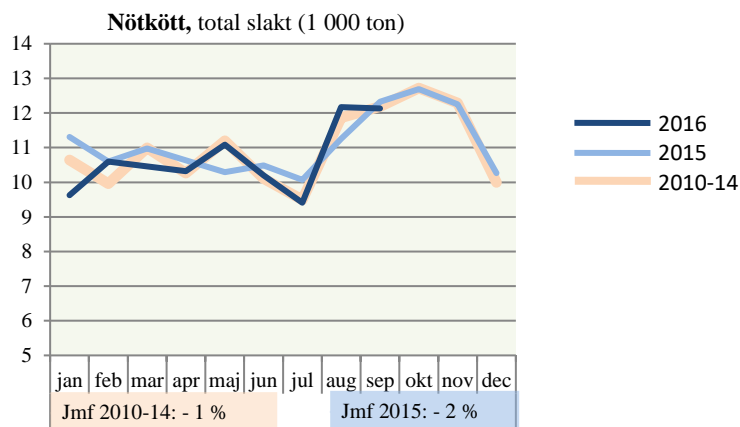
Priset på slaktdjur har legat stilla under tredje kvartalet 2016 och detta på en hög nivå. Volymen har varit oförändrad mot samma tid förra året. Det kraftiga volymtapp som redovisades i förra kvartalsrapporten visade sig vara felaktigt. En dubbelrapportering av vissa djur till EU har medfört att volymerna i EUs statistik har varit något för höga under flera år. Inrapporteringen ändrades vid årsskiftet men uppgifterna har inte ändrats bakåt i tiden. Detta ger ett missvisande volymtapp i EU-statistiken. Felet har även påverkat kvartalsrapporterna. Från och med denna rapport har uppgifterna rättats retroaktivt. Rättningen medför något lägre volymer 2010-2015 än vad som tidigare redovisats.

Prognosen för hela 2016 är nu en ökning av det reala produktionsvärdet med 10 procent jämfört med 2015. Ökningen beror på högre prisnivå medan volymen, trots rättningen, prognostiseras minska något. Det reala produktionsvärdet beräknas hamna 35 procent över genomsnittet för basåren 2010-2014.

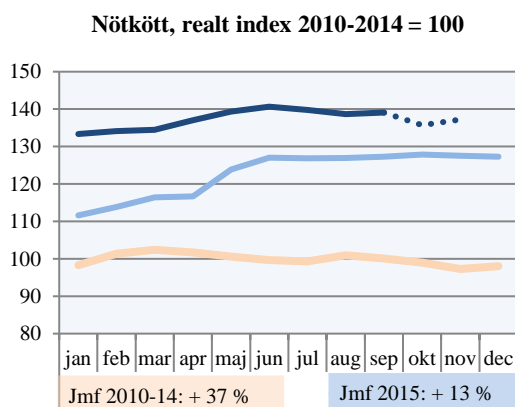
Värde (realt) och volym, index:

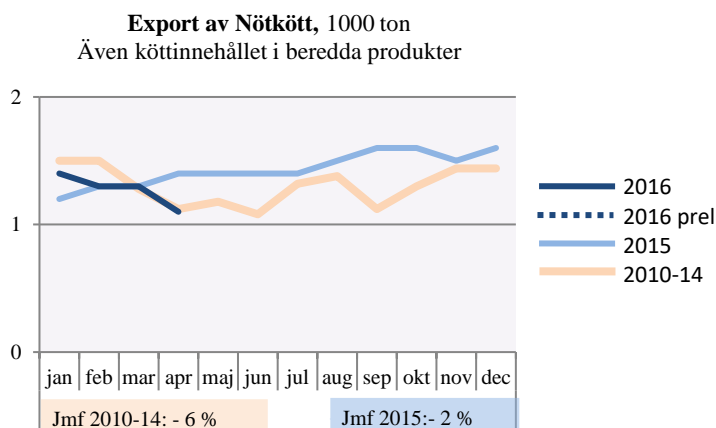
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Griskött

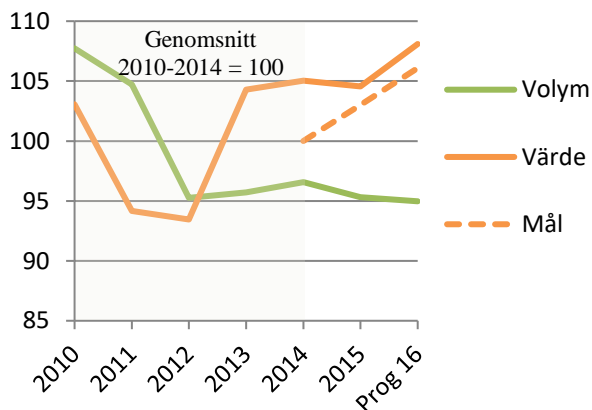
Stagnerat pris och oförändrad volym under tredje kvartalet

Under tredje kvartalet låg volymen i nivå med året innan. Räknat på de tre första kvartalen är det en minskning med 1 procent. Prognosen för helåret är dock en nästan oförändrad volym jämfört med 2015. Volymen hamnar då 5 procent under genomsnittet för samma tid under basåren 2010-2014.

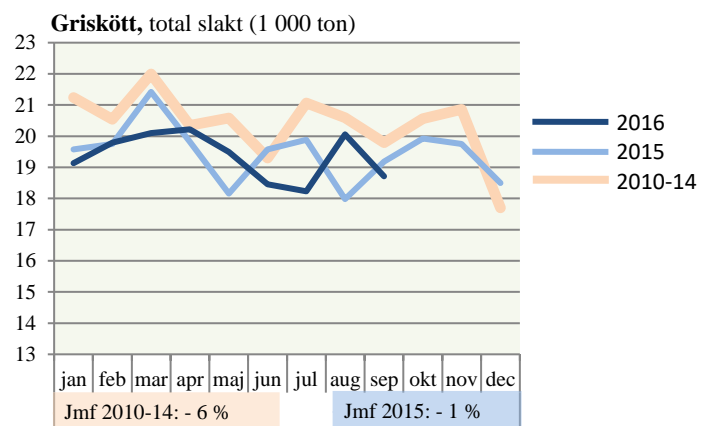
Priset har haft en stark utveckling men nu har ökningen mattats av. Under 2015 låg priset 10 procent högre än genomsnittet för basåren 2010-2014. Under de tre första kvartalen 2016 låg det ytterligare 5 procent högre än 2015. Skillnaden mot 2015 har dock minskat under året och verkar vara helt borta i november. Priset som används avser gris klass E och är ett vägt genomsnitt av priset från de större slakterierna.

Eftersom priset har stigit mer än vad volymen har minskat beräknas det bli en real tillväxt på 3 procent under 2016. Det reala produktionsvärdet hamnar då 8 procent högre än basåren 2010-2014.

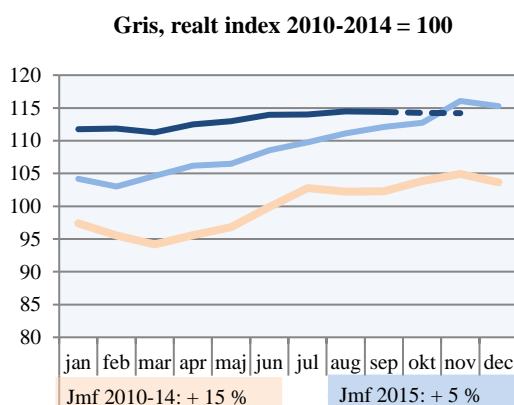
Värde (realt) och volym, index:

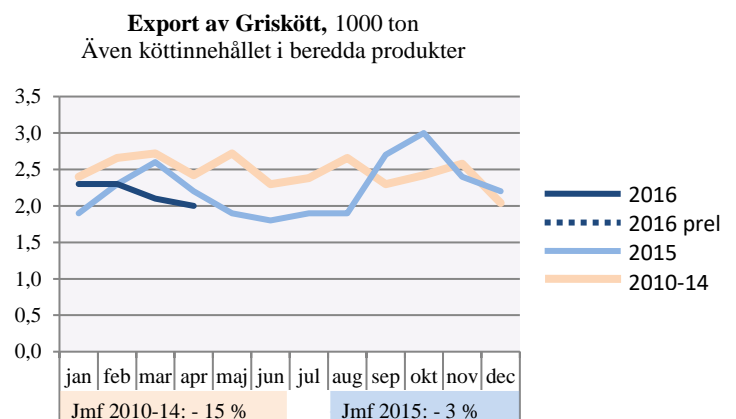
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

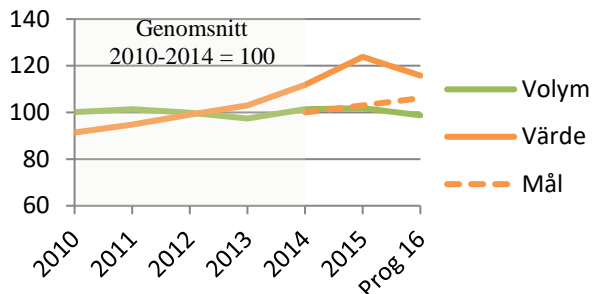

Lammkött

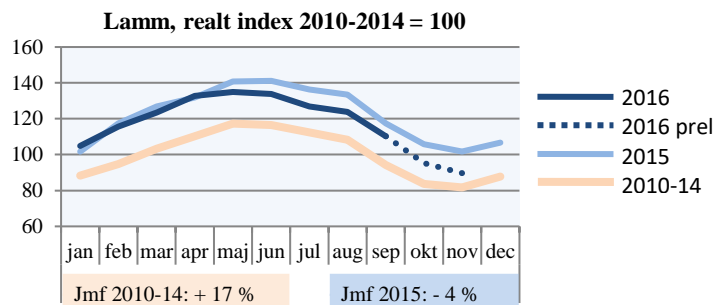
Minskad volym, lägre pris och sänkt värde tredje kvartalet 2016

Lammproduktionen har haft en volym som varierat lite år från år. Under 2014 och 2015 var det viss ökning men 2016 har det vänt nedåt igen. Under tredje kvartalet 2016 låg slakten 4 procent lägre än motsvarande period året före. Sammantaget med tidigare minskningar innebär det att volymen för de tre första kvartalerna ligger 3 procent under året före. Genomsnittet på årsbasis beräknas också ligga på den nivån. Priset har också vikt nedåt. Detta efter många år med stigande pris. Under tredje kvartalet låg priset 7 procent lägre än året innan men ändå 15 procent högre än genomsnittet för kvartal 3 under basåren 2010-2014. Sammantaget är prognosen för 2016 att det reala produktionsvärdet minskar med 6 procent. Det hamnar då 16 procent högre än för basåren 2010-2014. Detta tack vara god tillväxt under 2015 och av att värdet 2014 låg 12 procent högre än genomsnittet för basåren.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

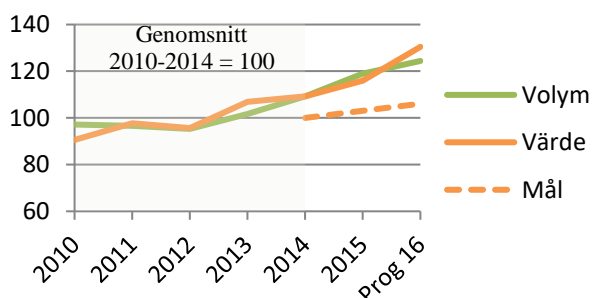

Kyckling

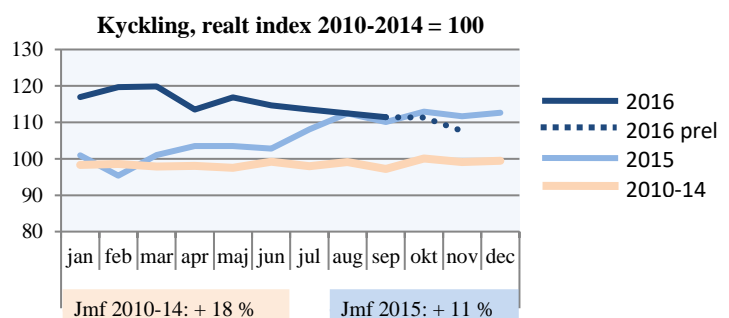
Fortsatt ökad volym för kyckling

Under tredje kvartalet var volymen 7 procent över motsvarande period året före. Prognosen är nu att volymen för hela 2016 kan öka 5 procent och hamna 24 procent över genomsnittet för basåren 2010-2014. Priset har fortsatt att minska under tredje kvartalet. I augusti och september låg partipriset nästan i nivå med 2015. Har prissänkningarna även fått genomslag i producentledet kan volymökningen ändå göra att det reala produktionsvärdet kan stiga 13 procent och hamna 32 procent över basåren. Tillgången på data om kycklingproduktionen är dock mycket begränsad. Det saknas bland annat uppgift om priset i den officiella statistiken. Istället används ett pris från Hushållningssällskapens produktionsgrenskalkyler på årsbasis medan de löpande förändringarna månad för månad hämtas från prisutvecklingen för det partipris som rapporteras in till EU. Eventuella effekter av fågelinfluensan har inte beaktats i prognosen.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

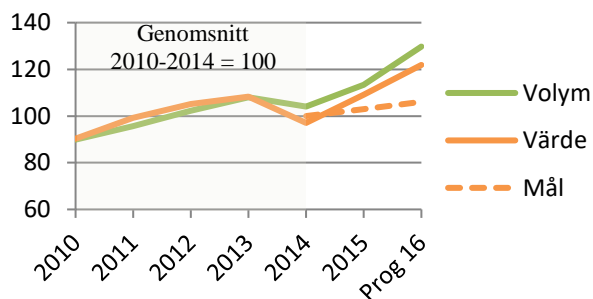

Ägg

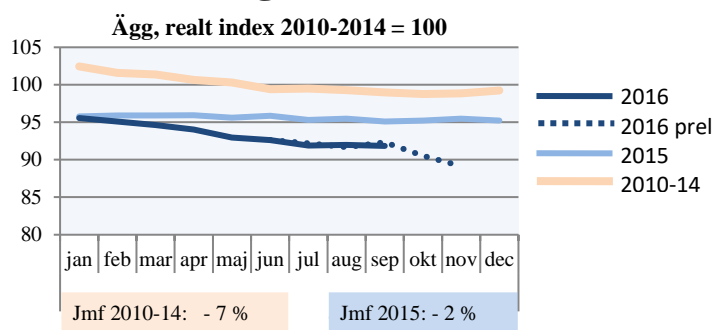
Fortsatt ökad produktion men sjunkande pris

Under tredje kvartalet låg volymen 14 procent högre än under samma tid 2015. Den höga produktionen i början av året hänger alltså kvar. Sammantaget har volymen legat 15 procent över året innan fram till och med september. Priset har däremot sjunkit under året. I genomsnitt blev priset 2 procent lägre under de tre första kvartalen 2016 än samma tid 2015. Detta är 7 procent lägre än genomsnittet samma tid under basåren 2010-2014. Preliminära uppgifter indikerar dessutom att priset har sjunkit ytterligare under oktober och november. Eftersom volymen har ökat mer än vad priset sjunkit blir en sammantagen prognos att det reala produktionsvärdet ökar med 12 procent under 2016. Det hamnar då 22 procent högre än för basåren 2010-2014. Effekten på pris och volym av fågelinfluensan är mycket osäker och har därför inte beaktats. Priset som används är ett viktat genomsnitt för priset för ägg från frigående höns och från höns i inredd bur. Mervärdet för produktionen av ekologiska ägg ligger separat.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

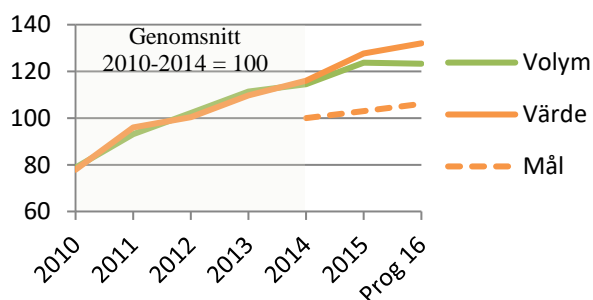
Ekologiskt

Fortsatt värdetillväxt för ekologiskt men troligen lägre volym

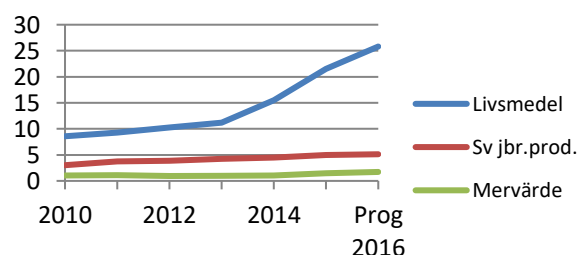
Prognosen för 2016 är att mervärdet hamnar strax över 1,7 miljarder och att värdet av svenska ekologiska jordbruksprodukter kommer upp över 5,1 miljarder. Det innebär en real tillväxt för ekologiskt på 32 procent sedan basåren 2010-2014 och att det reala mervärdet har ökat med 68 procent sedan dess. Värdeökningen i jordbruksledet beror under 2016 på högre pris. Volymen beräknas minska något genom lägre hektarskörningar och eventuellt minskad invägning av mjölk.

I konsumentledet har försäljningen av ekologiska produkter fortsatt att öka kraftigt under 2016. Enligt Ekowebs halvårsrapport var ökningen 23 procent i detaljhandeln. Systembolaget har också kraftigt ökande försäljning. Under tredje kvartalet ökade deras försäljning av ekologiskt med 34 procent. Prognosen är nu att den totala försäljningen kommer upp över 26 miljarder under 2016.

Värde (realt) och volym, index:

Marknaden för ekologiska produkter i olika led (miljarder kr)

Produktionsvärdets utveckling:

	Genomsnitt för basåren 2010-14			År 2015			Realt jfr med 2010-14	År 2016 Prognos			Realt jfr med 2010-14
	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr		Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	
Spannmål	4 955	1,49	7 382	6 162	1,30	7 996	8%	5 441	1,35	7 366	-2%
Trädgård			6 323			6 715	6%			7 035	10%
Vallfoder	4 084	1,29	5 269	4 548	1,35	6 140	16%	4 880	1,36	6 649	24%
Öv veget.			2 118			1 909	-10%			2 256	5%
Mjök	2 874	3,45	9 929	2 936	3,01	8 846	-11%	2 888	2,85	8 223	-18%
Nötkött	132	30,62	4 033	131	37,91	4 984	23%	130	42,77	5 548	36%
Griskött	245	14,95	3 656	233	16,45	3 835	4%	232	17,21	3 998	8%
Fjäderfä	115	9,44	1 089	137	9,25	1 271	16%	144	10,04	1 442	30%
Får, getter	4,1	39,15	159	4,1	47,86	198	24%	4,0	46,56	186	16%
Ägg	96	12,83	1 228	108	12,43	1 348	9%	124	12,23	1 518	22%
Ekologiskt			1 015			1 454	42%			1 736	68%
Småskaligt			667			728	8%			747	10%
TOTALT			42 867			45 423	5%			46 702	7%

Volymutvecklingen:

	Kvartal 3 2016 (1000 ton)	Ändr. jämfört med kvartal 3 2015	Prognos för 2016 (1000 ton)	Utfall 2015 (1000 ton)	Förändring enligt prognos
Spannmål			5 441	6 162	-12%
Potatis			863	803	7%
Mjök	694	-4%	2 888	2 936	-2%
Nötkött	34	0%	130	131	-1%
Griskött	57	0%	232	233	0%
Kyckling	38	7%	144	137	5%
Lammkött	1,2	-4%	4,0	4,1	-3%
Ägg	31	14%	124	108	14%

Real prisutveckling:

Produkt	Kvartal 3 2016			Produktions- medel	Kvartal 3 2016		
	Kv3-16/ Kv2-16	Hittills16/ motsv15	Hittills jfr 2010-14		Kv3-16/ Kv2-16	Hittills16/ motsv15	Hittills jfr 2010-14
Spannmål	0%	-12%	-23%	Utsäde	-2%	-2%	-2%
Industrigrödor	0%	0%	-6%	Energi	2%	-4%	-12%
Frukt/grönsak.	8%	0%	3%	Gödning	-18%	-15%	-9%
Potatis	-23%	19%	17%	Växtskydd	0%	1%	11%
Blom./plantsk.	0%	1%	2%	Veterinär	0%	-2%	7%
Nötkreatur	0%	13%	37%	Djurfoder	1%	-4%	-3%
Gris	1%	5%	15%	Uh utrustning	1%	0%	3%
Får och getter	-10%	-4%	17%	Uh byggnader	0%	0%	3%
Fjäderfä	-2%	11%	18%	Övr löpande	1%	1%	3%
Mjök	-1%	-8%	-20%	Maskiner	0%	1%	7%
Ägg	-1%	-2%	-7%	Byggnader	0%	0%	2%
TOTALT	-1%	0%	-2%	Totalt	-1%	-2%	0%

Exportutvecklingen:

Värde i primärledet

	Kvartal 3 2016 (milj kr)	Ändr. jämfört med kvartal 3 2015	Real ändring hittills under 2016	Real ändring hittills jämfört med 2010-14
Spannmål och varor därav	640	-16%	-13%	51%
Frukt och köksväxter	88	12%	17%	23%
Oljefrön, oljor och fetter	29	-49%	-19%	20%
Mjök, mejeriprod. & ägg	357	-6%	-11%	-9%
Djur, kött och köttvaror	146	-7%	-1%	8%
Öv. livsmedelsprodukter	96	13%	12%	3%
Total	1355	-11%	-9%	19%